

פרטיכל מס. י"א/2

מישיבת ועדת הכספים

ביום ב'ג, כא' בכסלו תש"י (12.12.49).

נוכחים חברי הועדה: ד. ז. פנקס - היו"ר

מ. בן עמי

א.מ. גניחומסקי

ה. פרומקין

א. הרצפלד

י. רוקח

ש. דיין

ד"ר ה. פרדמן

ב. רפטור

פ. נפתלי

ד"ר י. בדר

ח. לנדר

מ. סנה

שר האוצר א. קפלן

מוזמנים מטעם האוצר - ד. הורוביץ

ש. ספיבק

מטעם המזכירות - מר צידון.

סדר היום:

1. שאילתא.
2. חשבון המלווה הלאומי של הסוכנות היהודית.
3. שכונ ותיקים - ירושלים.
4. שער החליפין להלוואה.
5. שאילתא.
6. מתן ערבויות.
7. המו"מ עם חברת "אי. פי. סי".
8. המו"מ עם אנגליה.
9. דיו"מ

1. שאילתא:

י. רוקח: אנו מדברים על עדוד התיירות. היהפ לתיירים אינו הוגן. כשתייר בא למסעדה, למשל, הוא צריך להראות את הפפורט שלו, ולתת את המספר, הגיל, ועוד פרטים, בכדי שיוכל לקבל מנה בשר דלה. אני מתקומם נגד זה שיעשו דברים כאלה לאורחים. מה יספרו האורחים האלה כשיגיעו לארצותיהם?

ד. הורוביץ: התשובה שלי היא פורמלית בלבד. לאוצר אין כל שייכות בענינים אלה, ואין לו כל סמכות להחערב. גם בלונחון מראים פספורטים, אם כי לא למסעדות, אלא פעם בחודש בערך, בכדי לקבל תלושים. מוכרח להיות פידור שיאפשר לברר אם האיש הוא באמת תייר, אולם זה אינו צריך להיעשות במסעדה. אפשר לפנות בענין זה לכנסת, או לוועדת הכלכלה.

2. חשבון המלווה הלאומי של מסוכנות היהודית:

שר האוצר א. קפלן: הועדה קבלה בזמנו החלטה בנוגע למלווה הלאומי. ב 15 בדצמבר יהיה החשלוה הבא של המלווה. כיון שהסכום לחשלוה הוא בגבול הסכום שנתקבל בוועדה, אני מציע שהועדה תאפשר את החשלוה. בנוגע למקורות שמהם ישולם המלווה, אני מציע להחליט שכסף זה ילך על חשבון הבטחון, כי הכסף הלך לבטחון. נצטרך להגדיל את סעיף חשלוה חובות הבטחון. דבר זה אינו מחיב חוק; הועדה צריכה לאשר את הפעולה.

היו"ר ד. צ. פנקס: ההצעה היא שמחקציב הבטחון ישלם סכום של 590.143 ל"י ב 15 בדצמבר.

את הסכום הסופי שהממשלה תצטרך לשלם תקבע הועדה לברור היחסים הכספיים והחובות בין הסוכנות והממשלה, אחרי גמר המו"מ. הסכום הזה מוצע הוא בתוך הגבולות המותרים.

סיכום: הועדה אישרה את החשלוה; הסכום אושר על חשבון חובות הבטחון.

3. שכון ותיקים - ירושלים:

שר האוצר א. קפלן: ועדה המשנה לשכון ותיקים ממשיכה לדון בענין

שכון הותיקים¹⁹⁵⁷ בינתיים מתעכבות העבודות.

אני בא בהצעה להקציב סכום מסוים להתחלת העבודה בירושלים. הממשלה רוצה לציין את הימים האלה בשורה של פעולות בקשר לירושלים. אתמול התחלנו בהנחת הצינור הגדול לירושלים, ואני מקווה שהוא ייגמר על הקיץ.

אחד הדברים שמתעכבים, הוא ענין הלואות

אפותקאיות. בלי להכנס לשאלת חלוקת הכסף לשכון ותיקים, אני מציע להעמיד סכום של 200,000 ל"י לרשות הבנק האפותקאי. ההלואות תהינה בעקר לבודדים, אבל הן תהינה הלואות עממיות. הבנק יתן את ההלואות לכל מי שיפנה, לאו דוקא לארגונים. הסכום שהצעתי נכלל בתוך כל ההצעות שהיו להקצבה לירושלים.

ד"ר י. בדר: אני מציע לתת את הכסף הזה, אולם לא מסכום הנמצא

כבר בחקציב, אלא כסכום נוסף.

שר האוצר א. קפלן: את"כ אפשר יהיה להחליט אם סכום זה הוא מתוך

לחקציב או בתוכו.

שכון הותיקים יקח קרוב לארבעה שבועות. אנו רוצים להתחיל בבנין שכונת פליטים, ובנינים

לתעשייה.

א. מ. גניחובסקי: מכיון שלפעולה זו יהיה ערך הפגנתי, ומכיון

שתבואנה עוד הצעות בקשר לירושלים, אני סבור

שאינן להכריז על סכום פעוט כזה.

שר האוצר א. קפלן: הצעתי לעבוד, ולא להכריז.

היו"ר ד. צ. פנקס: הסכום הכללי הוא 6½ מיליון ל"י. אני מציע

שנקבל החלטה שלפחות 10% מן הסכום הזה יוצאו

בירושלים. מתוך זה, ההצעה היא לאשר סכום של 200,000 ל"י דרך הבנק האפותקאי, שיוכל למסור הלואות לבודדים.

סיכום: הועדה אישרה את ההוצאה.

4. שער החליפין להלואות:

שר האוצר א. קפלן:

באתח מהישיבות הקודמות הבאתי לפניכם את שאלת שער החליפין להלוואות. אנו עומדים בפני הכרח לכתוב את החוזים. לפני מכתב מהתאחדות בעלי התעשייה. היתה אצלי משלחת שלהם. הם דורשים שיהיה קורס קבוע.

היו ארבע הצעות. היתה הצעה שנקבע את שער החליפין

לפי השער הקיים כיום, שני דולר ושמונים סנט. היתה הצעה שניה שנכתב שהכסף ישולם לפי שער החליפין בזמן שהסחורה תתקבל ע"י האנשים. הצעה שלשית היתה שלא נקבע הלכה בתוזה, אלא נקבע לפי זמן החשלוים. הצעה רביעית היתה ליצור קרן רוזבה. ברור שבמקרים כאלה, יש רשות לממשלה לעשות ריאבילואציה של החובות, אולם את זה עושים רק בזמן ירידה קשה מאד. לפי החוק אנו יכולים להחליט כפי שאנו רוצים, אולם אנו צריכים לדון בדבר, לא מנקודת מבט חוקית, אלא מנקודת מבט ההתחייבויות והריזיקו, ומנקודת ראות של ההשפעה על השוק. אין בדעת הממשלה להפתית את הקורס. אולם אנו

נמצאים בחקופה של זעזועים בינלאומיים, ואיננו יודעים מה יכול לקרות במטבעות העולם בכלל. כמה ארצות מכניסות בחוזים שלהן עם ארה"ב קלאוזוס של זהב, כי הן אינן מאמינות בדולר.

ד"ר י. ברר: יש לזה בסיס בחוק האמריקאי.

שר האוצר א. קפלן: יכולות להיות כמה ברירות: או שאנו לוקחים עלינו את הריזיקו; או שמקבלי ההלוואות יקחו את הריזיקו על עצמם. אם היצרנים יקחו על עצמם את הסיכון, יביא הדבר לידי העלאת מחירי הסחורות.

אע"ה הועדה צריכה להחליט בקשר לשאלה זו, כי

עלינו לגמור את החוזים; האנשים נמצאים באמריקה, ומעוניינים להתחיל בהזמנת החומרים.

ד"ר י. ברר: הבעיה היא רצינית מאד. אנו עומדים לפני הבעיה

אם ליצור בארץ מטבע נוסף. אם מדינה אינה

בוטחת במטבע של מדינה שניה, זה עניינה; אולם אם מסיינה אינה מאמינה במטבע

של עצמה, המצב הרבה יותר רציני, כי הוא פוגע ראשית כל באמונו של

הקהל במטבע זה. אני סבור שמכיון שגם שר האוצר הראה אי אסון למטבע, בדאגתו לעתיד, וגם מקבלי האשראי הראו אי אסון למטבע, בסרובם לקבל את הריזיקו עליהם. לכן, כדי שמשלמי המסים לא יהיו אחראים בעד כל צרה שלא תבוא, יש למצוא מוצא.

אני רואה שתי אפשרויות: א) לכתוב בחוזים האלה "דולר", ולא לנגוע יותר בבעיה. יתר הדברים יהיו תלויים בחוק, ואינני יודע אם לא נצטרך להשתמש בחוק ברגע מסוים. ב) להכניס בכל החוזים האלה קלאוזולה על בוררות. בוררות זה דבר גרוע, אבל הרבה יותר גרוע לכתוב בחוזים האלה על שער המטבע.

ד"ר ה. פרדר: אין מדברים פה על שאלת אימון. כל אחד מבין שאם באה הורדה בלירה שטקלינג, נחוצה התאמה מצדנו, בלתי תלויה במצב המשק שלנו.

הבעיה רצינית, ואני רואה רק פתרון אחד. יש לקבוע את הקורס, ולקבל את הריזיקו שאצטרף מצד המדינה. אני נגד סדור של בוררויות, כי זוהי שאלה של קו אחיד. המלווה הוא אחד ההשגים הגדולים שלנו. בעל בית החרושת הבינוני אינו יכול לקבל על עצמו את הריזיקו במקרה שאינו תלוי בו. אני מבין שועדת הכספים צריכה לשקול את הדבר מבחינת האפשרויות של המדינה. אם ישנה אינפלציה בהיקף גדול, קטנים חובות הממשלה. אינני מדבר על הדוגמא הגרמנית, כי אינני מאמין באינפלציה בלי גבול. אם המדובר הוא בסכומים של קרוב ל 60 מיליון דולר, ובחקופה של 15 שנה, הרי הסיכון הוא של ארבעה מיליון דולר לשנה, במקרה הגרוע ביותר, והבלתי אפשרי. באופן יחסי, לא יקבע הסכום הרבה מאד, לעומת התקציב של המדינה. ראינו שיכולה להיות התעשרות גדולה של אנשים המקבלים את המלווה. אם מישהו קבל בית חרושת, ושלם למדינה בחזרה סכום פעוט, ועדת הכספים יכולה לקבוע שבמקרה של הפרש גדול בערך הלירה, ישלם בעל בית החרושת חלק ממההפרש.

י. רוקח: אני מתנגד לדעתו של ד"ר בדר. דברנו פה על סעד להעשייה ולחקלאות. מצד אחד רוצים לעשות לפעם למענם, ומצד שני לוקחים את הכל בחזרה. כדאי למדינה לשמור על החעשייה והחקלאות. אני מציע שאצטרף שיתחשבו לפי הקורס הקיים של שני דולר שמונים סנט. אנו חיים במשטר של פיקוח. נוכל לעשות תישוב של אמורטיזציה. אני נגד בוררות, כי בוררות נגמרת תמיד לרעת הממשלה. אני אצטרף חוזר על הצעתי לקבוע את הקורס של שני דולר שמונים סנט.

א. מ. גניחובסקי: אני מצטרף לדעתו של רוקח. עצם העמדת השאלה אצטרף אומרת שענין המטבע מעורפל. אני מציע לקבוע

פ. נפתלי:

אני חושב ששר האוצר עשה שגיאה, בזה שלא קבל החלטה בענין זה עוד בהחלטה המו"מ על

חלוקת המלווה.

אני סבור שאין לקבוע את הקורס הנוכחי כקורס קבוע לעשר שנים. מעות לחשוב כי קביעת הקורס לזמן ארוך היא תלויה אך ורק ברצונה החופשי של הממשלה. עובדות בינלאומיות קובעות הרבה בענינים אלה. אני חושב שיש לחלק את הסיכון בין הממשלה ומקבלי ההלוואה במידה שווה. אם נקח את הריזיקו על חשבון הממשלה, זו תהיה הקלה גדולה רק לחלק זה שיקבל את ההלוואה, והאחרים יסבלו מכך.

מדברים חדשים על המלווה, והמעונינים חושבים שזה מלווה בלירות, בקורס קבוע. לפתע רוצים לקבוע את ההלוואות לפי הקורס של הדולר.

אינני אומר שאין ערך בעזרה למקבלי המלווה, אבל אין להטיל את כל הסיכון על המדינה. אני מציע, להציע למקבלי המלווה לקבוע את הקורס לממוצע בין הקורס של היום, לבין הקורס של יום תשלום המלווה. אני מציע לנסות ולפאוח אם אנשי התעשייה לא יסכימו לחנאי זה. אני משוכנע שרבים יהיו מעונינים לקבל אותו.

מ. בן עמי:

אין אני רואה את הממשלה כגובה במקרה זה, אלא כנותנת ערבות. השאלה היא, באיזו מידה צריכה הממשלה, המשמשת רק כצינור העברה, את ההפרשים העלולים לבוא בשער המטבע. מה שיכול לקבוע הוא, לאיזה צורך משתמשים הלווים בכספים הללו. הם קונים בהם ציוד. אם כן, הם קונים דבר שממשלת הקופות ארוכות. אנו מעונינים בייצור מקבל ההלוואה עוזר למדינה לכלכל את עצמה ע"י פרודוקטים.

אני מתנגד להצעת נפתלי. אדם הלוקח הלוואה, צריך

לדעת בשעת התשלום כמה יצטרך להחזיר. משום כך אני מציע לקחת את מחיר הדולר כפי כיום, פחות 4 כמה אחוזים. אני מציע לקבוע \$2,4. אף אדם לא יוכל להשיג הורדה כזו בשוק החופשי. במקרה שקורה משהו, נשאר למקבל ההלוואה ציוד, כלומר, קפיטל.

ב. רפטור:

הברור הוא מי יפסיד יותר, הממשלה או מקבל ההלוואה? מקבל ההלוואה. אני מקבל את הצעת נפתלי, לא כאידיאל, אלא כשמירת האינטרסים של כל הצדדים. בכל ההצעות האחרות יש רק סיבוכים.

שמהטוב הזה יהיה רע. ולכן אני מקבל את הצעת הפשרה.

היו"ר ד. צ. פנקס: אין אדם רציני יכול לקבל על עצמו

החתימה שאין הוא יועץ את גודלה. לפי הצעת

נפתלי, יצטרך הלווה לשלם את ההבדל במחיר בין הדולרים של היום ואח"כ.

הדרך הזו אינה אפשרית בארצנו, שבה הכל נמצא תחת פיקוח. לא הלווה יפסיד

ממצב כזה, אלא האיש שצריך לשלם בעד הסחורה המיוצרת בבית המה החרושה.

לפי המחירים שהמפקח יקבע. אני שואל את נפתלי: האם בנק רציני יקבל על עצמו

אתריות + על סכום מסוים של לירות, פלוס 50% של ההפרש בין הקורס של היום

ובין הקורס שיהיה בתקופה מסוימת?

נפתלי: מציע שנקבע עכשו מחיר, הקרוב למחיר

בשוק השחור. זה אמור בהחלט.

יש לחשוב את הקורס ביום קבלת הסחורה. את

הריזיקו יכול כל אדם לקבל על עצמו.

דבר שני הוא, שם שבמקרה של אמצא אינפלציה

חריפה, נוכל להשתמש בפעולה התחוקתית שקוראים לה בגרמנית "אופוורסונג".

השואת החוב לערך הנכס שעדיין קיים. לא כדאי לעשות היום דבר שמערער

את הבטחון שהדולר מאצאא מוכרה לעלות.

אם אנו רוצים להבטיח את מקבלי ההלוואות,

אנו יכולים ליצור קרן שחבטיח את ההפסדים האפשריים. כל מי שיקנה מכונה,

ישקיע לקרן זו 10% מערך המכונה. במקרה כזה, אם ההפרש יהיה יותר גדול,

תסבול הממשלה.

אם מקבלים את ההצעה של הפעולה התחוקתית,

יורדת ההצעה ליצור קרן מעל הפרק.

פ. נפתלי: אם מדברים על הקורס הרשמי של יום קבלת

הסחורה, מה פרוש הדבר?

היו"ר ד. צ. פנקס: הוא משלם ביום קבלת הסחורה, לעשר שנים.

ש. דייין: אם כעבור עשר שנים יצטבר סכום גדול שהממשלה

תצטרך לשאת בו, היא הצטרך להטיל את העול

על האוכלוסייה. הלווים מרויחים. אם יוצרים קרן, והלווה משלם מיד, הוא

יכניס את זה בתוך החשבון שלו, והעול יהיה על הצבור.

גרי היא קובעת מראש שלא תוכל לקבל את הכל. הצעתי משאירה את הדבר פתוח והכנסת תוכל להחליט ע"כ. למה לקשר את עצמנו?

אני חוזר על הצעתי, לתת את הקורס של יום קבלת הסחורה. אם יהיה שנוי, הכנסת תחליט.

סיכום: הועדה החליטה לקבל את הצעה היו"ר, לתת למקבל ההלוואה את הקורס כיום קבלת הסחורה; במקרה של שנוי בקורס, תחליט הכנסת כיצד לנהוג.

5. שאילתא:

י. רוקח: ארגון הדפוסים בקש 750.000 ל"י. מדוע סרבו לתת לו את ההלוואה הזו?

ד. הורוביץ: אחד התנאים של הבנק "אקספורט אימפורט" הוא שההלוואות תנתנה רק למפעלים המאזנים את מאזן החשומים בארץ. גם אסנג'יש בקשה להלוואה לבתי הדפוס, נקבל חשובה שלילית.

6. מתן ערבויות:

שר האוצר א. קפלן: התבקשנו לתת את ערבותנו על שלשה דברים. אני אצטרך ~~להביא את הדבר בפני הכנסת,~~ אולם לא הייתי רוצה כעת לעכב את העבודה.

הערבות הראשונה היא בקשר עם הזמנת חומרי האריזה. הבנקים הסכימו להלוות לפרדסנים בתנאי שהממשלה תתן את ערבותה. חומרי האריזה שיבואו לארץ משועבדים. אני מציע לאפשר את השגת חומרי האריזה, ולאשר את הערבות.

הערבות השניה הנדרשת מאתנו, קשורה עם עיריית תל אביב. כשאיה המלווה העממי, דובר ע"כ שעיריית תל אביב תקבל סכום כסף. אולם כל הכסף המלווה הוצא לבטחון. עיריית תל אביב רצתה לקבל בזמנו 1.200.000 ל"י; אנו מנהלים כעת במו"מ על 800.000 ל"י. מזה מוכן אפ"ב לעשות קלקולציה של חובות על 550.000 ל"י. את השאר מוכן הבנק לתת, בפנאי שתהיה ע"כ ערבות הממשלה. מר רוקח אומר שהעירייה תוכל לשלם את החוב הזה ~~בזמן קצר.~~ אני ממליץ על מתן הערבות.

הערבות השלישית היא לחברת "צים". החברה

ינואר, ושמהירותה 15 קשר. מחיר שתי האניות הוא \$20.000 ל"י; מזה הם מוכנים לתת 220.000 ל"י. הם בקשו מבנק אפ"כ הלואה של 200.000 ל"י, אולם הבנק מוכן לתת את ההלוואה רק בערבות ממשלתית. החברה מוכנה לשעבד או את האניות האלו, או את האיננווסטר שלהם. הם הפנו את תשומת לבנו לעובדה כי החל מחודש מרץ הם מכניסים לנו כ 300.000 דולר לחודש במטבע זר. הבנק טוען שהוא דורש ערבות, כי הוא אינו רגיל לעסקי משכנתאות.

האם יש צורך שהאניות האלה תשמשנה להובלת פרי הדר, והן בנויות במיוחד למטרה זו. אני ממליץ על מתן הערבות.

י. חקה: האם הערבות לחומרי אריזה היא רק לעונש זר?

לעיריית תל אביב יש תביעות על הממשלה המנדטורית

בסכום של למעלה ממיליון ל"י. קבלנו בזמנו מאפ"ק 350.000 ל"י, וסכום זה נשאר ללא תשלום, חוץ מהרבית. לזה נתוספו עוד 200.000 ל"י. הבנק הציע שנשלם לו בדצמבר הבא, ברבית נוחה מאד. יש לנו השקעות שעשינו בחקופת המעבר, בסך רבע מיליון ל"י.

היכן קונים את האניות. יש לדאוג שהן תתאמנה

למשלוח פרי הדר.

ד"ר י. בדר: אני מסכים להצעת הממשלה, אולם אני מבקש שהדבר

יובא לכנסת כהצעת חוק.

שר האוצר א. קפלן: אני אביא את העניין לכנסת, אבל בינתיים הייתי

רוצה שהועדה תאשר את מתן הערבויות.

סיכום: הועדה אישרה את מתן שלש הערבויות.

7. סיכום הוועדה על הצעת חוק מס' 107.

שר האוצר א. קפלן: ברצוני להגיד מספר מלים בקשר למו"מ עם החברה

האנגלו-אירנית. א.י. פי. סי. אנו דנים אתם על כמה דברים.

הדבר הראשון, והוא הקשה ביותר, הוא ענין הוולוטה. החברה מוכנה לתת את כל הכסף הנחוץ לעבודה כאן, ותמורת החומר, היא מוכנה לתת את התוצרת שלה. דבר זה יקטין את התצרוכת שלנו בוולוטה. ענין שני העומד בדיון, הוא ענין

המחירים. כל זמן שהנפט בא מוונצואלה, ובתי הזקוק אינם עובדים במלוא היכולת, מחיר הנפט הוא גבוה. זוהי בעיה קשה, כי איננו יכולים להביא את

והגענו לידי הסכם, היא שאלת ניצול העורפים, או חומרי הלווי, לפתוח תעשיות חימיות. בעיה רביעית היא בעיה של המסים, וכל הקשור בה. אני סבור שהיום התקיים הישיבה האחרונה, ויחליטו ע"כ.

אנו רצינו להשיג מהחברה ארבעה דברים: רצינו

להוריד את המחיר באופן נכר. יש ברגע זה שתי בזות הקובעות את

המחירים הכין לאומיים של הנפט, מפרץ מקסיקו, והמפרץ הפרסי. רצינו

להכניס אתחיפה ככזה שלישיית, ולהגיע עי"כ למחירים נמוכים. לו היינו

מצלחים בכך, היה הנפט שלנו יותר זול מאשר באירופה.

דבר שני שרצינו מהם היה כסוי כל התזכרת הישראלית,

וכל האקספורט.

דבר שלישי שרצינו היה שמוש בתוצרת הלווי.

הדבר הרביעי שרצינו היה קשור עם המסים, הדרואלטיז

וכל הקשור בזה.

8. המו"מ עם אנגליה:

שר האוצר א. קפלן: קבלנו מאנגליה הצעה נגדית, בה דורשים מאתנו

סכום עצום של כסף. אין אנו יכולים לנהל מו"מ

עם המחליטים, ואלה שאנו מדברים אתם תמיד אומרים שהם יעבירו את הדברים

ללונדון. יתכן שמישהו יסע ללונדון בענין זה. הקושי העקרי במו"מ הוא

בקשר לשני הסעיפים הראשונים. אני אינני מסכים לתת להם מה שהם דורשים.

הם מחקו חלק מהתביעות, אולם בכ"ז נשארו דברים רבים שלא אסכים להם.

9. המו"מ בדבר הקמת אסמים בחיפה:

שר האוצר א. קפלן: מחנהלל מו"מ עם חכרה שויצרית, שבראשה עומדת

משפחת הכט, בקשר להקמת אסמים (סילו) בחיפה.

הם התחילו במו"מ עוד לפני המלחמה, והציעו לבנות אסמים בחיפה, עם

אופציה לתקופה קצרה, של שנה עד שנה וחצי, אשר בה לא יבנו אסמים אחרים

בארץ. הם מוכנים להשקיע סכום אשר יכלל את כל הייבוא. אנו צריכים לתת

להם מקום באיזור הנמל. הסכמנו לחת להם אדמה ל 49 שנים. הם דרשו

שבמשך עשרים שנה לא & יוקם מפעל דומה בחיפה; גם לזאת הסכמנו. יודעי דין אומרים שדבר זה אינו חייב לבוא

לבנסת להחלטה, כי זה אינו חוק.

אנשי הממשלה רצו להוסיף תנאי שאחר תקופה

מסוימת יכולה הממשלה לפדות את המפעל בתשלום. החברה אינה מסכימה לסעיף זה של הפדיון. החברה טוענת שתנאי כזה עלול להפתיד את המשקיעים, כי הם אינם מצפים לרווח בשנים הראשונות, אלא בזמן יותר מאוחר. הם מסכימים & לבקרת על המחירים, אולם לא כדאי להם להשקיע את כספם לזמן קצר. הכס טען שהכנסת יכולה תמיד להוציא חוק בקשר לפדיון, ואז תהיה רק הטענה של הפצויים. אם כי לדעתי האפשרות הזאת של העברת חוק שיאשר את פדיון המפעל, היא יותר חמורה מאשר נתינת האפשרות לפדיון כעבור 15 שנה, חושבת החברה את הכנסת התנאי בקשר לפדיון לטרגדיה.

לפי דברי המומחים, יכול המפעל לקמץ כמיליון

וחצי דוויזים. נוסף לכך, תקמץ ההובלה & הזאת כספים רבים, כי עד כה

נעשתה ההובלה בדרך פרימיטיבית ביותר.

א. מ. גניחובסקי: חשוב שיהיה לנו מלאי גדול של חטה. האם דובר ע"כ

שהחברה תעזר להגדיל את המלאי לפחות לשנה?

י. רוקח: האם לא היתה חברה ישראלית שרצתה להקים את המפעל?

מ. בן עמי: האם הפעולה הזאת קשורה בהשקעה גדולה של מטבע זר?

א. הרצפלד: אני מתנגד לתקופה של 49 שנה, כי היא ארוכה מדי.

ח. לנדו: החברה טוענת שהיא מטפלת בענין יותר משנה וחצי,

ושענין הפדיון הופיע רק בזמן האחרון. הם כבר

השקיעו כספים בענין זה, בקשר למומחים וכו'. הם טוענים שהחסכון בדוויזים

& יגיע לשלשה מיליון לדולר לשנה. כעבור 49 שנים, עובר הבכוש לממשלה

ללא כל פדיון.

ד"ר י. כדר: אם הממשלה תאפשר לעצמה בקרת עלה מחירים, כל יתר

התנאים על פדיון מיוותרים לגמרי.

שר האוצר א. קפלן: עד היום לא פנתה אלינו אף חברה ישראלית בענין זה.

לפחות 50% מההשקעה תהיה במטבע זר, כי יש